

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (19 frt.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékire.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.

Unnep és vasárnap után is,

Kolozsvár, 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Szombat, Augusztus 29.

Egy lehullott lepel titkai.

(Két közlemény.)

Írta: Koréh Endre.

II.

A lehullott lepel azonban mást is megmutatott. Azt tudniillik, hogy a mai szabadelvű párt a mai elveivel, mai politikájával tovább nem vezetheti az országot. Eddig bebizonyította, hogy nem képes rá, ezen túl pedig nem méltó rá.

A nemzeti fejlődés gátja volt eddig is, — ezután pedig egyenesen megölné lenne.

De ne értsük ezeket félre. Nem azt mondjuk ezzel, hogy a szabadelvűség kora lejárt, nem azt, hogy Magyarországnak nem kell a szabadelvű irányzat, hanem csak azt, hogy ez a mai szabadelvű párt nem kell. Annál is erőteljesebben kell hangsúlyoznunk, mert tagadhatatlanul uralomra tör a konzervatív irányzat, amely mint már négy hónapja kifejtettük, végveszélyt hozna nemcsak az új nyomon meginduló nemzeti fejlődésre nézve, hanem visszasüllyesztene, visszafejlesztene a mai Magyarországot a helytartótanács korába. Mert disztíngváljunk. A gyakorlati konzervativizmus meg van bennünk, meg is kell, hogy legyen; hiszen a régi jogokhoz való ragaszkodás, a nemzet kezéből kisiklott jogok visszakövetelése éppen ezt mutatja. Ezzel szemben az elvi konzervativizmus úgy, amint a magyar történelmi multban, mint politikai irányzat jelentkezett, ez a veszélyes, annál is inkább, mert ennek már a mult században sem volt a nemzeti közvéleményben sem gyökere, sem népszerűsége. A mi volt is, csak a régi jogoknak, inkább rendi kiváltságoknak szolgált.

Ámde, ha azt mondjuk, hogy a szabadelvű párt mai elveivel, mai irányzatával, nem méltó a parlamenti vezetésre, ezt bizonyítanunk kell, még pedig nem frázisokkal, hanem tényekkel. Cselekedjünk hát ezt meg. Allítsuk fel a kérdést így: mit tett és mit nem tett a szabadelvű párt? Negative pedig, mit nem kellett volna tennie és mit nem kellett volna elkerülnie?

A szabadelvű párt mikor uralomra jutott, nagyszerű, de nehéz feladatot vállalt magára. Magára vállalta, hogy a hatvanhetes alapon berendezkedve hatalmas lendülettel fogja fejleszteni, előrevinni az országot. Ki fogja pótolni, el fogja feledtetni azokat a hiányokat, amiket szenvedtünk az abszolutizmus nyomorúságos éveiben. Az abszolutizmus irányzatával ellentétben a minél nagyobb önállóság és önálló erő kifejtésére törekedett. A kapcsolatnak bizonyos formáit fejlesztte, építte ki a dualizmusban, ott és csak annyiban, a hol és amennyiben a nemzet parancsoló érdeke megköveteli. Eljuttat oda, hogy a monarchia egyenlő jogu és erejű fele leszünk.

Sőt, tovább menve, azon nem is nagyon messze cél felé vezérel, hogy a monarchia vezérő állama mi legyünk. Hiszen Ausztriában igaz csak az, hogy az állam — a császári korona. Ami pedig a szubjektív érzelmeiket illeti, állandó, erős összhangot teremt a nemzet és a korona s törekvéseik között.

Ime ez a program. És objektíve nézve a mai állapotokat, tehát azt, hogy e fényes feladatok a szabadelvű párt mit teljesített, ezt kell mondanunk: *a fentebbi program 1867-ben program volt, de ma — már vád a szabadelvű párt ellen!* Nem a szabadelvűség, csak a mi szabadelvű pártunk ellen. Mert nemcsak a feladat nincs megoldva, nemcsak a célok nincsenek elérve, hanem rosszabbul állunk, mint állottunk 1867-ben. Betelt a termézet törvénye: a hol nincs fejlődés, pedig van élet, ott vissza kell fejlődni.

Ugyan hol és miben látjuk azt a hatalmas lendületet, a miről pedig oly sok és oly szép, káprázatos dícséretet szottak zengeni? A nemzet politikai érteke fejlett, élesedett, — de vajon ezzel arányban fejlett-e választói jog, megadott-e a jog, az alkalom, hogy a milliók kifejezhessék akaratukat az urnánál?

Indokolták ezen elmaradást azaz, hogy „tekintettel a nemzetiségekre“, veszélyes lenne a választói jog kiterjesztése. Oh azok a nemzetiségek milyen jók akkor érvül, mikor a politikai magyar nemzetről van szó, mikor a szabadelvű párt állandó uralma hevíti a kebleket, de — hol vannak a körültekintő államférfiak akkor, mikor a nemzetiségek szarvát

le kell törni, mikor ezek saját házában csufolják meg a magyart? Ki hallgat közülük a Kassandrákra, a kik reá mutatnak arra, hogy a mumus veszedelmesen megnőtt s hogy ebből még baj lesz? En csak egy volt kormányelnököt ismerek, a ki a mumust ismeri és ismeri az orvosságát is. A többi? Azt kérdehetem, látott-e igazi, veszedelmes nemzetiséget életében csak egyszer is?

Hát közgazdasági tekintetben hol az a híres, nevezetes lendület, emelkedő vonal? Talán a mi hihetetlen nyomorult ipari viszonyainkban? Talán az általános demoralizációban? Talán az általános pangásban? Hol az önálló vámtérület? Hiszen nem volt, mert nem lehetett még olyan politikai Magyarországon, a ki azt merete volna állítani, hogy a 67-es alap kizárja az önálló közgazdasági berendezkedést, hiszen tudja, a ki olvasta a törvényt, hogy „célszerűségi“ okokból s csak bizonyos feltételek mellett tartandó meg a vámközösség, addig, a meddig. Hát mikor égető, parancsoló szükség az önállóság, miért nem mondjuk fel a boldogító (?) közösséget? Azt mondják, gyengék vagyunk az önállóságra? *Hát a szabadelvű párt uralma alatt nem történt semmi a gyenge magyar ipar és kereskedelem erősítésére?* Talán erősítés az, hogy a valójában osztrák gyárak évi segélyt kaptak? Hát, mikor helyzetünkkel fogva a tenger felé vagyunk utalva, miért nem fejlesztettük Fiumét oda, hogy képes legyen felvenni és lebonyolítani forgalmunkat? Vagy tán erre nézve, valamint a közös vámtérületre nézve is van, vagy volt valami bécsi megállapodás, mint a hadsereg egységességére nézve?

Ugy gondolta az ország adualizmust, hogy a magyar nemzeti érdek mindig, mindenben legyen alárendelve a nagyhatalmi s a mint Bécsben mondják, az összbirodalmi érdekeknek? Ugy gondolta, hogy a delegáció a hadügyi követeléseket ad infinitum készséggel teljesítő szerv legyen? Ugy gondolta, hogy a közös haditengerészet s a közös külügyi képviselőlet egyedül s külsőleg, belsőleg osztrák legyen? Unos-untig felsoroljuk a közös hadsereg miatti sérelmeket, valamint azt is, hogy

ennek nem magyar egy porcikája sem?

Ez lenne hát a fejlődés és ez lenne az ut oda, hogy a monarchia egyenlő jogu s egyenlő erejű fele, sőt majdan vezérő állama, magva, centruma legyünk?

És ezek alapján a subjektív érzelmekre térve, így lehet megteremteni azt a bizonyos összhangot nemzet és korona között?

A nemzet szereti uralkodóját, — de hiszen kit is szerethetne mást Bécsben, — de vajjon nem éppen a szabadelvű párt működése az, mely meggátolta, hogy ez a szeretet még mélyebb legyen, hogy a korona és nemzet törekvései egyek legyenek? Ha a szabadelvű párt a vitális és érdekeny kérdésekben mindig mellőzte a nemzet nyilvánuló akaratát s azt csak párt felfogásnak minősítette, nem éppen ezzel ébresztette-e fel azt a bizonyos alaptalan gyanút, hogy van egy láthatatlan, titkos hatalom, mely diktálja a nemzeti akaratot, való rideg elzárkózást?

Amit az egyes részekre nézve találtunk, így összegezhetjük: a szabadelvű párt Ausztria szekerébe fogta Magyarországot, de, mint éppen ma is, elzárkózott a nemzet akaratának teljesítésétől. Negative pedig, a szabadelvű pártnak nem kellett volna programját a szegre akasztani, hanem be kellett volna váltania nem kellett volna többé már nem szokatlan módokkal a debreceni átiratot és ennek minden elődeit ad akta félretenni s fílet a nemzet parancsszáva előtt bedugni.

Ugy látszik, amint vannak, akik azt hiszik, hogy a nemzetek vannak az uralkodókért, úgy van párt, mely azt hiszi, hogy egy ország ő érteke áll fenn.

A fentebb vázolt irányzat és gyakorlati politika, — ki tagadhatná éppen ma, — csödtöt mondott. Ha ez a párt csak egy percig is még maradni akar a hatalom mellett, szükséges újra, de úgy, hogy legyen szabadelvű, a mi eddig legkevésbé volt.

Ne féljen, a szabadelvűség nem halna meg a szabadelvű párttal, sőt talán paradoxon, — e nélkül érvényesülne csak igazán. A szabadelvűséget nem lehet egy párt életéhez

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyiltér soronként 40 fillér.

kötni, monopolizálni, de nem is szabad.

De az ujjászületendő szabadelvű pártnak el kell dobni az egyedüli kormányképesség hitét, tanát, le kell mondania annak hirdetéséről, — de félre kell dobni a pártalmi elveket is, mert ezek hasznosak lehetnek egy pártra, de végzetesek az országra nézve.

Ma új élet pezsdül a nemzet ereiben, mely a régi eszményeket realizálni akarja. Ennek gátja a mai szabadelvű párt. Erről lehullott a lepel. Ha marad, — magára fog maradni, ha halad a nemzettel, ha ujjászületve igazán liberális lesz, még lesz alkalma vezekelni a multért s a jelenért.

Ha leveti mindazt, ami benne por és földi, — párturalmi és bécsi, — még lehet jövője. — De akar-e ujjászületni?

De képes lesz-e ujjászületni...? Erre a két kérdésre ma még nem lehet felelni. Ez még titok, amelyről nem hullott le a lepel!

— **Mea culpa.** A szabadelvű pártiak közül sokan nem érznek úgy, a hogyan cselekedeznek és viceversa, sokan nem úgy tesznek, mikép a szívük diktálja. Olykor-olykor el elszólják magukat s ha ilyenkor merészebb kijelentésekre ragadja őket a hæv, sohasem lehet megmondani, néma hallgatás, avagy meész tett leszen-e a következés. Így Ballagi Géza is, az ó-liszka kerület erős-kormányparti képviselője, kit Buza Barna, sátorlajuhelyi ügyvéd azzal köszöntött föl a minap egy iskola avatási ünnepen, hogy reméli, Kossuth híve lesz még Ballagi is. Erre azután Ballagi ezt az érdekes kijelentést tette:

— Hiszem, hogy azok után, a miket most mondani fogok, megbocsítja ezt nekem az Isten. Kijelentem, hogy a mely percben végleg meggyőződöm — s ehhez már nagyon közel állok — hogy a 67-es alapon a magyar nemzeti hadsereg nem valószínű meg, — abban a percben kilépek a kormány-pártból s csatlakozom ahhoz a párthoz, amely 35 éve küzd lankadatlanul Magyarországot függetlenségéért.

Nos, mi várjuk e perc eljövételt. Várjuk a kijelentés következeit. Mi lesz az? További mélyesges türes és hallgatás? Vagy csakugyan csatlakozik-e hozzánk, az önzetlenül harcolók seregéhez?

TÁRCA.

Üzenet.

1.

Ne hidd, hogy elfelejtém arcom!... Szomorú, néma éjfélen, Ha elkerül az enyhe álmom S a hajnal mégis félve várom: Terád emlékezem!

Miattad búsak éjszaka! Miattad oly bús nappalom! Mindig csak ártott virrasztva, Örökké tégedet siratva: Így élek, angyalom!

2.

Igy élek Igy. Borús homályban. Sorvasztó lázban. Egyedül. A gond, a bánat, lomha szánnyal Lelkemre nehezül.

Vadul szeretnék fölzkogni! Feledni vágyom! Nem lehet!... Meggyászolom sok, régen elsi. Keserves könnyemet....

Bíró Arthur.

Nyaralunk.

Írta: Elza.

VI.

Valóságos üzleti szellem kezd uralkodni a Házsongárdban. Olyan forgalom, adás-vevés van mindenfelé egy idő óta, hogy akarmelyik terménykereskedő is szinte megirigyelhetné. Korán reggel jönnek már kosarakat cipelő asszonyok és be-beszólnak a kerítéseken: „Instálom van eladó szilva,

körte, alma?“ Persze, hogy majdnem minden kertben akad. Betessékkel hát nagy szívesen a kurtaszoknyás menyecske, előszedik a „vékát“ és méri a gyümölcsöt nagy szaporán. Sok helyen régi ismerős már a kofa. Tavaly, tavalyelőtt is ott vásárolta a portékáját. Olyan helyen csak úgy beszél az utcáról sokszor: „Instálom ez a nagy körtefa ott az enyim, tavaly is én vittem el róla a körte, oda ne adja a nacsága másnak!“ Naponként, amikor előmegy, megkérdi: „Hát még mindig nem érett meg a körte?“ — ugy védi mult évről való jogait. Alighogy vége szakad a „kofakorzónak“, jönnek a gyerekek. Meztelábos, szakadozott, foltos ruhába bújtatott, szurtos, kis utcagyerekek. Rendszeren két nagyobb kézenfogva hurcol egy kisebbet. A fü piros virágos kendőt szorongat a markába, a kisleány 2—3 krajcárt. Nagy szepve állanak elő:

— Szabad-e felszedni a hullott almát, kérem szépen?

Persze, hogy szabad. A kis fiu kiteríti a cifra piros kendőt a zöld fűre, még egy búszke oldalpillantással gyönyörködik ríktó színeiben, aztán fűgőn ugrál, kapkod a hullott alma után s ugyancsak igyekszik minél jobban összeszorítani egymás mellé piros, meg zöld almák sokaságát, hogy minél több férjen. Hanem az alma csöppet se békés természetű. — Egyik a másik után gurul a földre, sehogyse tudnak megfélni. Sőhajtva térdel hát tarka kendője mellé a kis fiu és jártas kézzel göcsözi össze batyuját. — A kis leány azalatt a picire vigyáz s ha észreveszi, hogy nézi, megfigyeli valaki, gondosan rendezgeti a gyerek kócos fű-

teit s kötenyével törli tisztára szurtos kis arcát. Mikor bátyja elkészült az almászedéssel, akkor átadja neki a gyereket, ő pedig jön fizetni. Ugyan biztosan tudja már, hogy nem fogadják el tőle néhány kinosan összekuporgatott garasát, mégis nagyot csillog a szeme, mikor bizvást zsebrakhatja pénzét. Nagy illetudással köszönnék azután mind a hárman s amint csak eltűnnek a kis kapu mögött, uccu neki iramodnak az utcának, hanyathomlok rohannak lefelé a hegyen, meg sem állva a sarki boltosig, ahol teljesíthetik szívük vágyát: diadalmos örömmel vesznek két krajcárt angolgyümölcsöt. Egy pillanat alatt köréjük gyűl sok-sok kollégájuk és jó barátjuk s a másik pillanatban már el is pusztították szerencsésen szerzeményüket.

A másik utcasarokon nagyobb suhancok bujnák össze és fontoskodva sugdosnak valamit. Aztán nekiindulnak a kertek felé vezető utnak. Miközben kedélyesen lökdösik oldalba egymást és nemesen verse-nyezve bukfenceznek a porban, merész terveket szőnek. Csak elvétve jut el hozzájuk néhány szó, azért nem nehéz eltalálni az összefüggést.

— Ott könnyű átmászni a kerítésen! — mondja az egyik.

— Érett a szilva! — toldja hozzá sugva a másik.

Aztán egyszerre sebes futással iramodnak odább, míg eltűnnek a szemem elől. Bizony sokszor tragédia lesz a vigna indult színjáték vége. Mert hát az ipsek a pásztor nélkül számítottak, van is aztán bögés, kiabálás, keserves könyhullatás, mikor fülöncsípve viszi őket rapportra a

minden gyümölcsök szigorú őre. Rendszerint ép bórrel menekülnek ki a hinárból azért. Egy-egy kemény barack a fejükre, egy-egy erkölcsi prédikáció szívükre s azzal eltakarodnak. Szegény jó öreg pásztor, nem is tud az igazában szigorú lenni, pláne ha meggondolja egy kicsit, hogy hiszen hát egyszer ő is volt fiatal, vagy mi? Hanem a mulkor azért mégis rosszul járt két betyár. Egy markos béres csipte fülön és se szó, se beszéd, csak szépen bezárta őket a meglehetősen kényelmetlen, szűk tyukketrecbe. Noza csengett is a Házsongárd a nagy ordítástól, hanem emberünk kemény legény ám, kiszolgált katona, azt ugyan nem lehet egy könnyen megrikatni. Estig tartott a gyümölesztolvajok szigorú bűnhődése. Csak úgy csufolódott velük a mosolygó nap és hát még az az édes szénailat, mely betölti az egész leget, hogy hívja, csalogatja őket a szabadba.... De hiába. „Röndnek köll lenni!“

No de élvezni helyettük is, duplán a szénailatot a kis leány, aki ott végig feküdt a puha, száradó fűvön. Egyik kezében könyvet tart, a másikban piros almát. S míg mosolyogva harap gyönyögházfénnyben villogó fogával a piros almába, Isten tudja: miről ábrándozik. A könyvet csak dekórum kedvéért hozta magával. A valóságban pedig oly jól esik kényelmes lustálkodással nézni madarak röpdését, apró rovarok gyors jövés-menését, a kék eget, mosolygó napsugarat s közbe élvezettel harapni piros almát. Mikor odatelepsem én is melléje, elkezd hangosan gondolkozni. Furcsán is töri fejét a kis leány. Hogy az embernek milyen hamarosan teljesülnek a vágyai, aztán mégis nincs semmi öröme benne.

Hogyne, mikor ő oly jól emlékszik, még nem is oly rég az volt a szíve vágya, hogy inkább az órlások között lehessen törpe, mint törpék közt óriás. Ami magyarán szólva annyit jelent, hogy egyidőben a gyereksztálnál prezeidált a kis leány, mikor pedig ő olyan kimondhatatlanul nagyon szeretett volna a nagyokkal egy asztalnál enni. Meg aztán arra is visszamélepszik mag — nem is kerül nagy erőfeszítésbe, hogy milyen zokon esett érzékeny kis szívének, hogy mindig más tálat neki, pedig ő már olyan nagy leánynak érezte magát. Aztán rendre-rendre, hogy teljesültek a vágyai, most már nem is törődik régóta velük. — Most, most hosszú ruha kéne neki. — Ah, hogyha ő már végigmehetne egy az utcán, hogy fogja a sleppjét. Csak már megnőne egy kicsit! Hiába biztatom, hogy a hosszú ruhát, meg a sleppfogást is jaj de meg lehet unni. Nem hiszi! A hosszú ruhát megunni? A hosszú ruhát, az ő legnagyobb, legnagyobb vágyát! Dehogy is fogja ő azt megenni valaha. Jó, jó kis leány.... majd, majd még beszélünk róla. Egyelőre nézzük csak a fák zöld lombjait, a felhőkkel felcicomázott kék eget, meg a hosszú lábakon sikkesen ringatózó mászó pókokat; hallgassuk, hogy milyen tompa koppanással hull erről is, arról is a szilva, alma.... és szívjuk csak tovább gyönyörűséggel az üde, friss szénailatot. Ne haragudj kis leány, a hosszú ruhát mégis csak meg fogod unni majd egyszer, hanem a napsugaras, kék eget, a puha, illatos szénát, azt az egész gyönyörű, csodás nyári mindenséget, ezt, kis leány, nem lehet megunni soha....

Khuen-Héderváry a királlyal.

— Budapesti munkatársunktól. —

Budapest, aug. 28.

Érdekes jelenség, hogy a lemondott miniszterelnök és a volt kabinet tagjai mily nagy befolyást gyakorolnak a válságra. Míg a lemondott miniszterelnök visszavonult és átengedte a tét az új embernek. Gróf Khuen-Héderváry Károly ellenben teljes aktivitásban marad, intézi a kihallgatásokat, agitál, irányít és folytonos összeköttetésben marad a koronával, mely mintegy demonstratív mutatja, hogy a megbukott miniszterelnök nem kegyvesztett, hanem marad az, a mi annak idején Bánffy akart maradni: „Tettekkel élteződi”. A letört miniszterelnök illetlen előtérbe tolása és folytonos bizalmaskodása a koronával tulságos jelenség; azt kell belőle megtanulnunk, hogy az ő nemzetellenes politikája legfelsőbb helyen kedves és hogy az új ember és más irány éppenséggel nem lesznek kedvesek a korona előtt, hanem csak holmi kényszerhelyzet kifogásai. Így és csak így érthető, hogy a király a volt kabinet miniszterei közül hármát, egyet háromszor és magát a miniszterelnököt ma negyedszer fogadta a válság során. Gróf Khuen-Héderváry ma délelőtti 10 órakor járult negyedszer a király elé. Ez a kihallgatás volt a legfontosabb és ennek a fontosságának megfelelőleg másfél óráig is tartott; ennek a kihallgatásnak során kellett mindenesetre megbeszélni a továbbiakat. A kihallgatás eredménye felette fontos, mert mutatja, hogy a király is már sürögősen tartja a válság végleges megoldását. Ő Felsége ugyanis azzal bocsátotta el a miniszterelnököt, hogy csakis az angol király fogadtatása miatt utazik Bécsbe, onnan nem fog a hadgyakorlatokra menni, hanem legkésőbb szeptember 3-án vagy 4-én fog Budapestre visszatérni és a válságot végleg elintézni. A miniszterelnök előlegesen beszámolt a kormánypárt hangulatáról és a tegnapi kibontakozási tárgyalásokról. Gróf Pejacevich horvát bán, a kivel tudósítónak alkalma volt beszélni, abban a hiszemben van, hogy dacára a király óhajának, hogy a válságot gyorsan megoldhassa, ez a válság mégis még húzódni fog és gróf Khuen még jó dűrabig fog ideiglenes minőségben működni.

A mai kihallgatás során sem a személyes sem a lényeges irányban nem történt semmiféle döntés. A meglepetés, amelyet a mai kihallgatástól vártak, tehát elmaradt; legfeljebb annyi a meglepetés, hogy a király a válságot most már gyorsan meg akarja oldani és nem vár a hadgyakorlatok elmúltát.

Ő felsége holnap utazik el Budapestről; a szükséges intézkedések megtétele végett Sélley Sándor miniszteri tanácsos országos rendőrségi főnök ma délelőtti a kabinetrodában járt.

Végül megemlítjük, hogy 6 Felsége reggel kilenc órakor Böhm-Bawerk osztrák pénzügyminisztert fogadta a cukor kérdésben felmerült újabb nehézségek tárgyában.

Az osztrák pénzügyminiszter a kihallgatás után Lukács pénzügyminiszterhez ment és vele délig tanácskozott.

A Párisi Áruház katasztrófája.

— Express tudósítás. —

Budapest, aug. 28.

Jeleztük már tegnapelőtt, hogy a kerepesi-úti katasztrófa alkalmából a törvényhatósági bizottság rendkívüli közgyűlést fog tartani, abból a célból, hogy a szerencsétlenül jártak hátramaradtait és a többi károsultak segélyezése végett határozzon. Tudvalevő továbbá, hogy a pénzügyi bizottság és a tanács egybehangzó javaslata az volt, hogy a közgyűlés a mondott célra 20 000 koronát szavazzon meg segélyezés címén.

Ma délelőtti 11 órakor tartották meg ezt a rendkívüli közgyűlést. Márkus József főpolgármester elnökléte alatt, igen tekintélyes számú bizottsági tagok jelenlétében. A formálisok elintézése után a főpolgármester megnyitó beszédét mondott, melyet a közgyűlés, valamint a karzatban jelenvolt nagyszámú közönség mély csendben és meghatóan hallgatott végig.

A főpolgármester beszéde szövegét ez:

Tisztelt Közgyűlés!

Ez évi augusztus havának 24-ik napja gyászos betűkkel lesz bevésve Budapest történelmének lapjaira.

A napon a VII. kerületben, a Kerepesi-úton fekvő 38. számú házban a párisi nagy áruházban kitört tűzveszedelem miatt bekövetkezett teljes elpusztulása révén székesfővárosunkat megrendítő katasztrófa érte, a mely nagy áldozatokat követelt nemcsak vagyonban, hanem — fájdalom — emberéletben is.

Az épület, a melynek gazdag kirakatai néhány nappal ezelőtt még ragyogó fényárban pompáztak, ma romokban hever és csonka, üszkös falaival borzalmat kelt a lakosságnak azon százezreken is, a kiket a sors megkímélt attól, hogy annak a rémes,

annak a félelmetes pusztulásnak tanui legyenek.

A mai nap, amidőn még hatása alatt állunk a csapásnak, amely ránk nehezedett, amidőn szeimeink még elvakultak fényétől annak a lángtengernek, amelynek féktelen hatalmával gyenge erőnk megküzdni nem volt képes; a mai nap, amidőn fölkémben még mindegyre visszhangzik a lángok közé szorult embertársainknak velőt rázó, vért fagyasztó jajkiáltása, amidőn még mindig szeimeink előtt kísértének azoknak rémes alakjai, akik a bőségtől erővel fölfelé törő lángok elől a ház legfelső emeletén kereset menedéket, de biztonságra ott sem lelve végső kétségbeesésükben a szédülő mélységbe ugrottak, hogy gyorsabb halállal mélységbe magukat a tűzhálal északbontó kinyitól: a mai nap, amidőn szívünk és lelkünk még és a fájdalomtól, amelyet bennünk elpusztult embertársaink gyászos sorsa keltett — szerintem tisztelt Közgyűlés még nem alkalmas arra, hogy elfogulatlan ítéletet mondassunk afelett: van-e ék kikkene van része abban, hogy a rettenetes katasztrófa bekövetkezhetett?

A vizsgálat, amelynek feladata tüzetesen megállapítani a katasztrófa bekövetkezésének okait és körülményeit, s melynek feladata majd megállapítani azt is, vajjon a mentési munkák körében megtörtént-e minden, ami emberileg lehetett volt, s aminek megtörténnie kellett — folyamatosan van s én híven köteleességemhez, ügyelni fogok arra, hogy a vizsgálat teljes szigorral, a legnagyobb lelkiismeretességgel és részrehajlatlansággal, valamint a jogosan megkövetelhető gyorsasággal hajtassék végre és hogy annak eredményéhez képest elvegye méltó büntetését kivétel és kímélet nélkül mindenki, akinek cselekménye, mulasztása, hanyagsága, felületesége vagy tudatlansága e gyászos esemény bekövetkezését lehetővé tette. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

A netán elkövetett hibáknak, vagy elmulasztásoknak megtorlásával azonban tisztelt közgyűlés szerintem még nem tettünk eleget a köteleességnek, amely reánk vár. Kell, tisztelt közgyűlés, hogy levonjuk a szomorú esetről tanulságait és hogy a legközelebbi idő alatt s a legnagyobb eréllyel elrendeljük és végre is hajtjuk mindazon intézkedéseket, amelyeket a székesfőváros lakosságának életbiztonsága parancsolólag követel. Reméljük és elvárjuk, hogy a tisztelt tanács nem fog késni erre vonatkozó jelentéseit és javaslatait minél előbb elélni terjeszténi.

A mai napot pedig, t. közgyűlés, szentelje meg fájdalomunk, kegyeletünk és felebarátai szeretetünk megnyilatkozására.

De mielőtt ezirányban előterjesztésem megtenném, mély hálával, az aliatvalói szeretetnek és ragaszkodásnak igaz melegevel kell megemlékeznem. Ő császári és apostoli királyi Felségéről, legkegyelmesebb urunkról, királyunkról, aki jószágos szívének sugallatát követve, a megpróbáltatások nehéz óráiban közénk sietett, hogy a székesfővárost ért súlyos csapás fölött fájdalomnak kifejezést adjon és hogy megjelenésével, vigasztaló szavával erőt, hitet, bizalmat s gyógyulás reményét öntse azon embertársainak lelkébe, akiket Istennek kegyelme, bár súlyos sérülések és nehéz szenvedések árán megmentett a tűzhálal kinyitól és aki e nagylelkű ténnyel, valamint a katasztrófa által sújtottak segélyezésére szánt fejedelmi adományával követendő példát adott nekünk az irgalmasság cselekedeteinek buzgó gyakorlására.

Ezek után arra kérem a tisztelt közgyűlést:

1. Méltóztassék a székesfővárosunkat e hó 24-én ért katasztrófa fölött érzett mély fájdalomának s az ez alkalommal gyászos végt ért embertársaink hátramaradtait jár iránt táplált őszinte igaz részvételmét a mai ülés jegyzőkönyvében kifejezést adni;

2. méltóztassék ő császári és apostoli királyi felsége iránt táplált legmélyebb hálának és köszönetnek érzelmét mai ülésünk jegyzőkönyvében megörökíteni és felkérni a miniszterelnök urat, hogy háláknak és köszönetünknek ezen megnyilatkozását ő Felségének legmagasabb tudomására juttatni sziveskedjék;

3. méltóztassék a helyettes polgármester urnak az ezen ülésen alkalmából ezideig tett intézkedésekről teendő jelentését meghallgatni;

4. méltóztassék a pénzügyi és gazdasági bizottmányok és a tanácsnak a katasztrófa által közvetlenül sújtott embertársaink anyagi támogatására vonatkozó javaslatát tárgyalás alá venni.

A beszéd végeztével elhangzott helyeslés után Matsuka Alajos helyettes polgármester tett jelentést azokról az intézkedésekről, melyeket a hatóság eddig is már megtett, valamint azokról, miket a jövőre való tekintettel még tenni szándékozik. Az eddigi intézkedések és hogy Haller tanácsnok által rögtön megindított szigorú vizsgálatot, már ismeretek. Kijelentette továbbá a polgármester, hogy valószínűleg már a jövő rendes közgyűlésen fogja előterjesztetni a vizsgálatról szóló jelentést. Kiáltásba helyezte, hogy a kerületi mérnökök szolgálati utasítása oda fog módosítani, hogy nagy áruházakat stb. ne csak évenként egyszer, hanem többször megvizsgálják kötelesek; ugyiszintén módosítani fogják az építési szabályrendeletet abban az irányban, a párisi áruház hasonló rakárak vagy üzletek telepedéséhez legyenek kötelek. A polgármester jelentését egyhangulag helyesléssel vették tudomásul.

Szavazás előtt az előterjesztett javaslathoz Sztipanics Elek (ellene) és Morzsányi Károly (mellette) szoltak, mire a közgyűlés az egész előterjesztést egyhangulag elfogadta. A főpolgármester még kiemelte, hogy a jegyzőkönyvet soron kívül azonnal felterjeszti a kormányhatósági jóváhagyás végett és az ülést berekesztette.

Az áldozatok temetése.

A tűzkatasztrófa keresztény áldozatainak ma délután volt a temetése a Kerepesi-úti temető halottasházából és ugyanott helyezik örök nyugalomra. A beszentelt szertartás délután négy órakor kezdődött s a három római katolikust: Szabó Mari cselédleányt, Hartmann Vilmosné és Beer Ilonát az Erzsébetvárosi plébánia részéről szentelték be, míg Proksáné Német Terézt az evangélikus egyház lelkésze bocsúztatta el. Az áldozatok temetését a székesfővárosi tanács megbízásából Földváry főjegyző rendelte meg az enterprise intézetnél, mely a halottasházba vitte, melynek nagytérében tették mind a négy koporsót igen szép vataira. A halottasházban ma délelőtti rengeteg nagyszámú nézőközönség járt-kelt és a koporsók körül szívet megrázó jelenetek játszódtak le.

A pusztulás után.

A katasztrófa színhelye körül lassanként helyreáll a rend. Az állványokat délután 4 órára elkészítik, úgy hogy dr. Sárkány Lajos vizsgálóbíró ekkor folytatja a helyszíni szemlét, amelynek befejezésével kiemelik a földben a fordítószobában levő holttesteket. A katonai kordont ma reggel már bevonták. Délelőtti 11 órakor a legrészletesebb környéken lakó kereskedők küldöttséget menesztettek Márkus József főpolgármesterhez, hogy a rendőri kordon miatt napok óta szűnő üzleti forgalom érdekében tegyen valamit. A villamos közlekedést délután 5 órakor újra megnyitják. — Spiró Adótt reggel kilenc órakor operálta sikerrrel. Ma a tűz színhelyén Prölz hamburgi tűzoltó-főparancsnok is megjelent.

Kossuth Ferenc nyilatkozata.

A politikai válság.

Budapest, aug. 28.

Az „Egyetértés” tegnapi száma interviwot közöl Kossuth Ferenccel, a melynek főbb passzusát az alábbiakban közöljük:

Arra a kérdésre, hogy a függetlenségi párt illusztris elnöke tárgyalta-e Apponyival és Wekerlivel, Kossuth azt felelte, hogy a nevezettekkel beszélt ugyan, de a beszélgetése a magánbeszélgetés kereteit túl nem lépte. A válság lefolyásáról Kossuth úgy nyilatkozott, hogy azt nem tartja rendesnek. „Minden más alkotmányos királyságban — ugymond — arra nézve szokott az uralkodó kihallgatni államférfiakat, hogy megtudja, mi az országgyűlés többségének a véleménye, mert minden más alkotmányos államban a képviselőház többsége a nemzet többségét képviseli. Akkor szoktak több államférfit kihallgatni, a mikor a helyzet bonyolult és nem vehető ki tisztán, hogy milyen irányban nyilvánult meg a közvélemény többsége? Egyszóval a valdi többség kiphatolása a cél mindenhol. Nálunk ellenben eddig a képviselőház többsége bármilyen értezt szíve rejtélyében, látszólag ellentétli a nemzet nagy többsége követelésének; most pedig, hogy maga is együtt érez (jobb-kövésbbé) a követelésekkel makacsul hallgat. Ez nagy hiba, sőt országos szerencsétlenség. Már hosszabb idő óta hirdetem ezt az igazságot a nyilvánosság előtt és igyekeztem fölkelteni a többséget az a köteleltségértezt, mely azt parancsolni, hogy olyan válságos helyzetben, mint a mostani, foglaljon állást. Nézete szerint a többségnek kötelessége lett volna állást foglalni a kihallgatások előtt; de még most is azt mielőtt a döntés bekövetkeznék.

Arra a kérdésre, hiszi-e, hogy a válság legelőt megoldást fog nyerni, Kossuth azt felelte, hogy találgatásokba nem akar bocsátkozni. A nemzeti akarat nagy egyöntetűséggel nyilvánult meg a nyelvkérdésnél. Úgy látszik, megfelel a valóságnak, hogy a korona ebben a kérdésben nem akar engedni. Pedig ennélkül sem a függetlenségi párt, sem az ország — a kormány-parti kerülteket is beleértve — nem lesz megnyugtatható s a béke nem lesz helyre állítható. Mindenki tudja, hogy a gyakorlatban milyen nehézségek gördülnek az ellen, hogy a nemzeti kívánság azonnal érvényesüljön, de azt hiszi, hogy az egy abszolút minimum, hogy a magyar nyelv egy bizonyos taktikai egységen belül érvényesüljön és így az elvi kérdés meg legyen oldva és a gyakorlati kivétel meg legyen kezdve.

Mint a katonai tudományokban jártas ember meg van győződve róla, hogy a nyelvkülönbség a vezényletben a hátránynak még csak árnyékával sem bír sehoh és soha. Az edes magyar nyelv jobban hangzanék, mint a kifcamodott német hangutánzás, a mely rákiált a magyar bakára, hogy Hapták, a helyett, hogy Habi acht-ot mondana. A nyelvkérdés megoldásáról pedig így nyilatkozott:

— Én úgy tudom, hogy erre nézve a függetlenségi párt nézete és az egész nemzet nézete egyöntetű és a közvélemény áramlata oly erős, hogy bármely kormánynak ezt tekintetbe kell vennie. A királynak pedig, szerintem, nem lenne oka elkeseredni, vagy elkedvetlenedni emiatt, mert az egész nemzeti szellem kitörésében nincs, igazán nincs egy hajszálnyi illoyalitási gondolat sem. A koronával ellenkezőleg nagy erővel összehozná, csatolná a nemzetet és ha a nemzeti eszmét elfogadná a király és jobban bíznék a magyar lelkesedésben, mint bizonyos megkövesedett öreg katonák nézetében. Egyébiránt nem tagadom, hogy a helyzetet igen komolyan látom és mint hazafi mélyesen aggódom, de bízom nemzetem erejében és igazában!

UJDONSÁGOK.

Mohács.

1526—1903.

Kolozsvár, augusztus 29.

Ma háromszázhetvenhét esztendeje csatarendbe állt a magyar bandériális hadsereg a mohácsi síkon s szívében a hazaszeretet lángoló tűzével fogott fegyvert a török által megtámadott édes anyaföld védelmére. S mégis, nem az igaz lelkesedés, nem az érzések legnemesebbikével küzdő magyar sereg, de a vak fanatizmustól elragadt török horda aratott győzelmet, hogy bekövetkezék az a szomorú korszak, melynek eseményeire visszamemorolva, keserő fájdalommal telik meg ma is minden magyar hazafi szíve. Király és vezetők nélkül maradt a szorongatott nemzet és így rövid idő alatt tönkrement, elpusztult hazánk virágzó nagysága, melyre az igazságos s népét szerető Mátyás, országát emelte.

Méltán fakad ki a fájdalmas emlékezés hangján a költő:

„Nemzeti nagylelkűnk nagy temetője Mohács!”

S ma midőn majdnem négyszázad után az emlékezés szánnyain elröpkülnk a szomorú helyre, lelki szemünk elé varázsolva az óriási veszteség borzalmak képét, legelőször is a gyászos kegyelet érzése hatja át szívünket. Könyg gyúl a szemünkbe az elesett hőstért. De nem csak könnyet fakaszt, nem csak fájó érzést szől az emlékezés, de lángragyújtja bennünk a hazaszeretet szikráját, példát ad, szent fogadalomra készítet. Önkéntelenül ajkunkra toúl a szó s mégis teljesen átérezzük, szentül megfogadva: Hogy bármely rész fenyegetése e hazát, mi is készek leszünk életünkkel, vérünkkel, áldvúnket, mindenünket feláldozni az ő vértökkel is megszntelt édes anyaföld megoltalmazására. (Rr.)

A Jugend válasza.

Egy ocsmány élce miatt kiközösítették Magyarországból a müncheni Jugendet, amely most folytatja szemtelenségeit, egy becsmépszott újabb számában a következő hevenyészett fordítású bökversben gyalázkodik Magyarország ellen.

Teremtété.

Magyarhon, mely sok pártviszálykodásban Legjobbait sárral dobta meg, Magyarhon, ahol minden utcagyerek Ősárolja a hunait németet.

Magyarhon, ahol képbén és írásban Gyaláznak bennünket a leltűtők, Ez a Magya hon most dültől „mesétge” Mivel a Jugend megfrieskázta őt.

A kávésok, mint megannyi hiéna Boszúbizottsággá átváldnyek, Szűlják a lángot, hogy annak tűzénél Jugend-autodafét rendezzenek.

Sikerrrel jár szövetségárok munkája, Lám, Khuen gróf, a búszke hazafi, Kiszenvédése végső pereiben Sietett bennünket kiáltani.

Szegény Magyarhon! a dühöd számalmas, E műharag bizony csak Wurst nekünk. Egész Európa a hasát tartja, De legjobban mégis mi nevetünk.

„JUGEND.”

Mit szól mindehhez „Josef Faragó ur”? Aki t. i. megértte, hogy gondoskodni fog a „Jugend”-et kitiltó rendelet visszavonásáról. Annyi bizonyos, hogy a „Jugend” dühös S most már dühönghet; magyar ember pénzét nem igen vágja zsebre.

— (Személyi hír.) Szvacsina Géza, Kolozsvár városának polgármestere, nyári szabadságidejéről, — melyet részben Szilácson, részben Németországban töltött, — haza érkezett s hivatala vezetését a jövő hót elején már át is veszi.

— (Temetés.) Tegnapi délután 5 órakor helyezték örök nyugalomra a volt esikszeredai törvényszék korán elhunyt elnökét, Mentovich Gyulát. A temetésen részt vett óriási közönség sorában megjelent a kolozsvári bírói kar s az elhunytak számos tisztelője is. A sírnál Irsay József ev. ref. lelkész mondott emelkedett szellemű, megható gyászbeszédet.

— (Az E. K. E. brassói közgyűlése.) Az Erdélyi Kárpát Egyesületnek Brassóban tartandó holnapki közgyűlésére az ország több részéről érkeztek részvételi bejelentések, úgy a központhoz, mint az egyes alsztrályokhoz. A báró Feilitzsch Arthur orsz. képviselő vezetése alatt ma reggel Brassóba indult, központi választmányhoz több ideérkezett vendég is hozzácsatlakozott. A Kolozsvárról Brassóba érkeztek az E. K. E. ottani osztálya fogadja ünnepélyesen, fogadás után elszállásolják a vendégeket. Még ma délután a Cenk tetején emelt ezredévi oszlopot megkoszorúzzák, mire este fényes hangverseny lesz, melyen Dömjén Istvánné, Malcher Rezső hegedűművész, János Vilma kisaszonny s foltozással Tutsek néb xheft Lili fővárosi írókné működnek közre. A közgyűlés holnap délelőtti 10 órakor veszi kezdetét a brassói Vigadó nagytérében, majd délelben turista edző következik, míg a délutáni hosszafutási kirándulás után, hétfőn, e hó 31-ikén lesz a tervbevett kirándulás folytatása.

— (Mikor költözködünk.) Eddigélő mindég október elsőjén volt városunkban a nagy költözködési nap. A tanács azonban ez idén az izraeliták közbeeső ünnepe miatt október 2-re tette e napot, miről egyébiránt még külön hivatalos, hirdetmény fogja tájékoztatni a közönséget.

— (Bsküvő.) Szeptember másodikán, szerdán délelőtti fél 12 órakor esküszik örök lúsegt Török Arthur mérnök, dr. Pisztóry Mór egyetemi tanár leányának, Irénnek, a Mátyás király-terti Szent-Mihály templomban.

— (A kolozsvári vándorgyűlés kirándulásai.) A magyar orvosok és természetvizsgálók Kolozsvárt tartandó harminckettedik vándorgyűlésének dr. Török Imre elnökléte alatt álló kirándulásukat — rendező bizottsága alábbiakban állította össze a vándorgyűlés alatti kirándulások részletes tervezetét, melyekre szeptember 1-ig lehet az E. K. E. titkári hivatalánál jelentkezni, hogy a költségeknek felerésze előre beklendő. A részletes programot már megkapták a tagok, abból közülük tehát a közönséggel, hogy a vándorgyűlés alatt egy napos kirándulások lesznek szeptember 8-án a tordai és turi hasadékhöz, a szekelyi víz-esőshöz, a kányafői messzelátóhoz, a réviszoroszhöz, az almási völgybe, Marosujvárra, Jegenye-füldre, Kolozsra. Többnapos kirándulások szept. 10-én, 6 napos kirándulások a Székelyföldre, Sóvárad, Szováta, Borszék, Toplica, Szászrégen, Marosvásárhely meglátogatásával. Továbbá szept. 9-én 10 napos kirándulás a Székelyföldre, Marosvásárhely, Szászrégen, Borszék, Gyergyó-Szent-Miklós, Tuszád, Kézdi-Vásárhely, Kovászna, Brassó irányában.

— (Az Eke választmányi gyűlése.) Tegnapi délelőtti tíz órakor tartotta meg az Erdélyi Kárpát-Egyesület választmányi gyűlést az egyet titkári hivatalában. Ez a gyűlés készítette elő a vasárnapi közgyűlést és tárgyait. Feloavasták az évi jelentést, mely részletesen beszámol az egyesület múlt évi működéséről, azután Ferenczy Gyula és dr. Török Imre számvizsgálók jelentését terjeztették elő, amelyben a pénztárvizsgálókat tesznek jelentést és javasolják, hogy Merza Gyula főpénztárosnak s Kovács Géza titkár, könyvvizetőknek köszönetet szavazzassék. Végül megállapította a közgyűlés programját és számbavette a jelenkezők névsorát. Fontos tárgya volt még a gyűlésnek a muzeum fejlesztésének kérdése, melyre nézve elfogadták a Palkovics József altábornagy elnökléte alatt kiküldött bizottság ama javaslatát, hogy a muzeum fejlesztését a vallás- és közoktatásügyi miniszter tervei szerint egy Kolozsvárt építendő külön nagy modern muzeum épületben folytassák. A gyűlésen báró Feilitzsch Arthur elnököt. A közgyűlésre ma reggel a 6 órai vonattal indul az Eke központi Brassóba.

— (Meghívó.) Az Erdélyi Kárpát-Egyesület elnöksége igazgató választmányi tagjai ma (szombaton) délután 4 órakor a városi anyakönyvi hivatalban, kedvező idő esetén az egyesületi telepen tartandó választmányi ülésre tisztelettel meghívja. Gyűlékezés a városi anyakönyvi hivatalban lesz.

— (Pályázati hirdetmények.) A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához újabban a következő pályázati hirdetmények érkeztek: A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetésétől: hivatalnok és hivatalnokgyakornok egyenruha szállítására szept. 24-ig. A m. kir. államvasutak igazgatóságától: 1. közlaj szállítás biztosítására szept. 2-ig. 2. nyomtatvány szükséglet szállítására szept. 18-ig. 3. román és porland cement szállítására szept. 22-ig. 4. ócska fűmányaok eladására szeptember 25-ig. Ezen hirdetmények a kamara irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

— (Tolvaj csemeték.) Ismét megszaporodott azoknak a száma, akik kora gyermekéskükben ismerkedtek meg a büntető igazságszolgáltatás kezeivel. Három reménydus magzat a 12 éves Pap Mari, a 12 éves Kránynyi József és a senior, a 14 éves Csuhirka Árpád, akik a Sörház utca 1. szám alatti házól nagyobb mennyiségű fémerneműt loptak, miért a rendőrség őket letartóztatta. Kihallgatásukig a dolgozóházban helyezték el.

— (Tudnivalók a városi telefonhálózatról.) A m. kir. posta és távírhivatal a városi távbeszélő-hálózatok használatánál ez évi szeptember 1-től kezdődőleg új szabályzatot léptetett életbe, melyek közül közöljük az alábbiakat: A központ felhívása után a mozgó horgon levő hallgató kagylót a központ visszacsatolásának bevárása nélkül azonnal a fülhöz kell emelni s ott tartani, míg a központi-hivatal „központ” jelző-szóval jelenti. A központ ismétli a számot s erre a hívó fél a fülénél tartja továbbra is a kagylót, várva a kapcsolást. Ha a hívott fél állomása más állomással nincs összekötve, illetve annak vezetéke szabad, akkor a kezelő „meg van” szóval jelzi a kapcsolás létesítését, — a hívó fél pedig a kagylókat fülénél tartása mellett hallgatódzik, míg a kezelő által felszengetett fél jelenti; bizonyos idő elteltével, mely 1 percnél nem hosszabb, a központi kezelő az áramkörbe belép és ha a hívott fél nem jelentkezett volna, a hívó kívánságára újból felszengeti a hívott előfizetőt, ha azonban a hívott fél az utóbbi felhívásra sem jelentkezik, jele, hogy vagy nincs otthon, vagy hogy berendezési hiba van, vagy végre hogy nem akar jelentkezni. Ha a hívott fél azt nem kapcsolható, mert annak állomása más állomással van összekötve, vagyis ennek vezetéke el van foglalt, tehát „mással beszél”: senki sem követheti, hogy a fennálló összeköttetés szétbontassék, mert az ilyen követelés teljesítése szigorúan tiltva van. Ha a távbeszélő-hivatal azt feleli a felhívásra, hogy a kívánt előfizető mással beszél, akkor a hívó fél 5

perc múlva újabb felhívást intézhet a távbeszélő-hivatalhoz. A beszélgetésnél közvetlen a beszélő-készülékhez hajolva, általában ajánlatos a társalgás megszokott hangját használni, mert a hang megerősítése s főleg a kiabálás a beszélő megérthetőségét nem segíti elő, sőt egyrészt mellékzörgést idézhet elő, másrészt a hang rendes színezetét annyira módosítja, hogy a hallgató félben könnyen kétféle támadhat a beszélő félnek azonossága iránt. Ajánlatos továbbá, hogy a beszélő felek egymást a beszélés befejeztével „vége“ szóval értesítsék. A beszélgetés tartama alatt csempélni nem szabad, mert a távbeszélő-hivatal az összeköttetést megszakítja. Ha a befejezett beszélgetés után a lecsengetés elmarad a központi hivatal az összeköttetést nem bontja szét és az összekapcsolt felek egyike sem lesz más által meghívható. Tévédések kiküldetését véget a lecsengetés után a központi hivatal új összeköttetést létesítésére legalább egy perc múlva hívható csak föl.

— (Külföldi vélemény Magyarországról.) Érdekes levél érkezett tegnap Hannoverből Szegedre. Egy szegedi úri család német nevelőnőit akart hozatni Hannoverből, ahonnan az erre vonatkozó megkeresésre tegnap jött meg a válasz. Az udvarias német levél kijelenti, hogy a kiválasztott kisasszony minden más körülmények között szívesen menne Szegedre, de a mai viszonyok között távol kell maradnia Magyarországtól. Németországban biztosra veszik ugyanis, hogy Magyarországon rövid idő alatt ki fog törni az újabb szabadságharc, már pedig a német kisasszonyt nem akarják belevetni a háború forgatagába. Érdekes vélekedés ez a magyarokról, s annyit tévedése mellett is bizonyít, hogy a magyarok szabadságszeretét az egész művelt világ ismeri és bármilyen áldozatra is képesek tartja.

— (Kossuth Lajos ismeretlen levele) Egy hajdusdobozosú négyvennyolcas honvédörömmester, Juhász Ferenc, régi írományai között Kossuth Lajosnak egyik levelére akadt. A nagy kormányzó levele 1849. június havában kelt és Fenyvesi Kálmán hajdusdobozosúhoz íródott, ki mint a nemzetőrök toborzója, kiváló szolgálatot tett a nemzeti ügynek. Júniusban már a szabadságharc csillaga hunyóba, leledzőben volt; de Kossuth még mindig honvédek diadaláról álmodozott, mint ezt a levélnek következő része bizonyítja:

Istenurunk engedelmeivel mégis győz a mi igazunk. Folytatás csak, kedves és igen t. barátom a dolgait úgy, mint eddig tévők a mi legnagyobb örömeinkre. Azon az áldott magyar földön még megvillannak merészen a szemek s nemcsak a szív dobog, de a kéz is megragadja a kardot. A toborzásáról szóló híreket küldje be egyenesen hozzám és ha lehet, gondoskodjék az ujoncok felszereléséről...

Juhász Ferenc a hat oldalra terjedő becses kézi íratot a gróf Kreuth-féle ereklye-muzeumnak küldte fel.

— (Kirándulás Rákóczi Ferenc sírházhoz.) Nemzeti zarándoklat készül október elején Konstantinápolyba, hol a lazaristák galatai templomában, a magasított lelkű Zrínyi Ilona, II. Rákóczi Ferenc és fia József, valamint gróf Bercsényi Miklósné, gróf Csáky Krisztina stb. aluszák örök álmukat. Fel akarják keresni a közeli Kis-Ázsiában Thükoly Imrénének a „kuruc király“-nak és Guyon Richárdnak az 1848–49-iki szabadságharc hős tábornokának sírját is és elzarándokolnak Rodostóba, a Rákóczi és bujdosó társai utolsó kalváriájához a nagy Bercsényi és hű Eszterházy Antal, Sibrik Miklós stb. sírjaihoz. A zarándoklatot nagy bizottság szervezi, melynek élén a következők állnak: Dr. Thaly Kálmán, tb. elnök. Vámbéry Armin, elnök. Dessewffy Arisztid, a képviselőház titkára. Dr. Szádeczky Lajos, egyetemi tanár. Dr. Nyáry Jenő, a főrendiház házelnöke. Wosinsky József, apátplebános. Akik ebben a Rákóczi dicső szellemének szentelendő nemzeti zarándoklatban részt ó ajtának venni: jelentkezzenek az előkészítő bizottság irodájában (Budapest, Kis-híd-u. 4.), a honnan részletes tervrajzot kaphatnak.

— (Lajos napja Kézdivásárhely.) Ünnepe volt Magyarországon nem olyan régen minden évben Lajos napja. Akkor még a midőn élt az ősz turini remete. Száz meg száz helyen zokogott fel ilyenkor a Kossuth nótá, hivat, sírva hivat haza a nemzet nagyját, a hazától messze elszakadt Kossuthot... Midőn lezárult a kereskedési uti sirbot a tája, azóta vesztett a Lajos nap is nimbuszából, mert meghalt a Lajosok legnagyobbika, s így ő neki nemcsak a napnak örülhetünk. Mig élt, minden nap az ővé volt, ma már a kalendárium szabja meg a napokat, melyeket emlékének szentelünk... Kézdivásárhelyi tudósítónk írja, hogy ott Lajos napját nagy fényfénnyel ülték meg. A nap délelőttjén a tanuló-ifjúság rendezett ünnepélyt a sétányon. Az ünnepi szónok dr. Nagy György volt, kivül még Thuróczi Albert és Molnár Emil beszéltek. Igen sikerült részeit voltak még az ünnepélynek K. Kovács István és Weinreiter Vilmos melodramája, továbbá Jancsó Irénke és Kovács József énekkvartettje. Délután a függetlenségi és 48-as körben díszülés volt, melyre a polgárság köréből és ifjúsági részből sokan jelentek meg. A díszgyűlést dr. Bámfly Zsigmond nyitotta meg, ki után Megyaszi Mihály tartott érdekes és tanulságos felolvasást. Este a várost kivilágították.

— (Kősa hírek.) A fővárosban tegnap, nem tudni hogyan, igen nyugtalanító hírek kerültek forgalomba, amely a vasúti összeköttetést hirtelen érte volna. Arról volt szó, hogy az összeköttetést hirtelen a pillanatok szakadt le, amikor egy vonat átalakult robogni rajta. Szerencsére, az egész dolog kősa hírek bizonyult. A vasúti összeköttetést hirtelen semmi baja sem esett és a vonatokat zavartalanul közlekednek rajta.

— (Vizsgálat egy járásbíró ellen.) Késmárkon a járásbírószághoz tartozó egész területen két nap óta egyébből sem beszélnek, mint dr. Csaplaky Lipót járásbíró panaszáról, melyet dr. Szántó Márk késmárki ügyvéddel együttesen követelt el. Késmárkon már régebbi idő óta rebesgették, hogy a járásbíró nem jár egyenesen, hanem bírói állásával össze nem egyeztető büntös manipulációkat folytat. Eleinte csak rebesgették, később azonban mind hangosabbá vált a panasz, úgy hogy a késmárki ügyvédek a kir. közjegyző bevonásával néhány nap előtt megtartott értekezleten a járásbíró feljelentését határozta el. A feljelentésben felsorolt visszaélések minden bizonynyal alappal bírnak, mert fel nem telezhet, hogy egy tekintélyes ügyvédi kar koholt vádakkal állana elő. A kassai királyi tábla elnökének a késmárki ügyvédek kar egy küldetésre adta át a feljelentést, mely többek között a következő vádakkal terheli a járásbíró: Csaplaky társadalmi tekintetben annyira visszataszító életet folytat, hogy őt a társaságból ki kell rekeszteni. Ingó árverések alkalmával díjnokaival a dobra került árut összevásároltatta és azután eladta. Több rendbeli visszaélést követett el a telekkönyvben. A dr. Szántó Márk által képviselt feleknek előnyököt biztosított, sőt az összes bírósági eljárásokban Szántónak kedvezett, amennyiben az ő feleit mindig előnyben részesítette, figyelmen kívül hagyva azt, hogy eljárásával emberek igazságtalanul megkárosított. Ha peresfél jött hozzá, azt vagy személyesen, vagy pedig díjnokaival Szántóhoz kísértette, bizonyára provizórt élvezve minden fél után. A súlyos vádak a tábla elnökét arra birták, hogy a vizsgálatot haladéktalanul elrendelje, melynek vezetésével dr. Lupkovich József löcsei törvényszéki elnököt bízta meg.

— (Röpirat egy 14 éves fiú ellen.) Szenzációs röpirat került ki a minap a nagyváradi Szent-László társulat nyomdájából. Egy szerencsétlen apa, Alvinczy Sándor főreáliskolai tanár írta egy 14 éves fiú, Kálmán György ellen. Az eset előzményeiről sokat írtak a lapok annak idején. A nagyváradi Feldmann-féle uszodátan szerencsétlenség történt. Iskolás fiukkal volt tele a víz, köztük volt az eset hőse Kálmán Gyuri is. Mint a többiekkel, a kis Alvinczy Lórántal, a tanár fiával is viaskodott. Ennek a viaskodásnak szomorú vége lett. Kálmán öli szerencsétlenül kapta el Alvinczyt a vízben, hogy kitörte a lábát, egész életére nyomorék lett. Előbb azonban hónapokig nyomta az ágyát. Apja, Alvinczy Sándor tanár, gyermekét Budapesten gyógytatta a Dollinger-féle szanatóriumban. Alvinczy L. felépült, de a furdásnak örökre nyoma maradt. A láb nem volt helyreállítható, a kis diák azóta egyik lábára bicog. Alvinczy Sándor természetesen kártérítést követelt, hogy legalább a megélhetést biztosítsa fiának. Az árva fia hozzátartozói azonban, első sorban a gyámja, rendkívül szűkebbélen viselkednek, úgy, hogy a büntető eljárásán kívül polgári per is lett a dologból. Az elkeseredett apa most röpiratban mondja el az ügy történetét. Rendkívül izgatott lelkiállapotának tulajdonítható, hogy a hatóságokat igazságtalanul támadja, a mi miatt valószínűleg sajtóperet fognak ellene indítani. Súlyos vádakat hoz fel a fia gyámja Ternyei Antal bankigazgató és ügyvédje Mihály Adolf dr. ellen, kik a méltányos kárpótlást elmulasztották, noha Kálmán György tudvalegőleg nagyon vagyonságos. A röpirat még nem bocsátotta terjedő nyilvánosságra, de valószínű, hogy a legközelebbi napokban már közkezen fog forogni az.

— (Rutak versenye.) A szépségverseny már lejárt a magát; egy amerikai lap tehát — természetesen reklámcéllal — a rutakat hirtelen meg versenye. — Hanem annyira galáns volt mégis, hogy csak férfiakat szólított fel a pályázatra. — Az eredmény igen érdekes volt; az első díjat 500 dollárt, egy földbirtokos nyerte el, a kinek csodálatosan szép felesége van. A legklasszikusabb volt az egész versenyben, hogy a pályázók legnagyobb része már ember volt. Nagyon természetesen a verseny igen érdekelte elsősorban a nőket. Az egyik reklámciót is intézett a laphoz: — Miért zártak ki bennünket a versenyből? írta. Talán a rutás is a férfiak kizárólagos előjoga? Hygye el, mi szintén erősen pályázunk volna és aighanem elvittük volna az első díjat.

NYÁRI SZINHÁZ.

Kolozsvár, szombaton, 1903. aug. 29-én:

Színházi képtelenségek.

Énekes bohózat.

Kezdeté fél 8-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, vasárnap, 1903. aug. hó 30-ikán: **VIOLA, az alföldi haramia.** Népszínmű 5 felvonásban.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szombat: Színházi képtelenségek. Vasárnap: Viola, az alföldi haramia.

* **Rózsa Lili** bucsuföllepte. A nyári színház vendégeinek harmadik fellépése is megtelt a nézőtér érdeklődő publikummal, mely újra hatalmas tappal fogadta és kísérte végig minden jelenetén Rózsa Lilit. Szigeti József Nőemancipációja került színre ezúttal az ódi, lehetetlen tárgyú, lehetetlen helyzetben fölépült bohóság, melyet, hogy manapság elfogadjon szívünk és agyunk, színészön alakítson a javából. Rózsa Lilinek sikerült a feladatra. Szívünkbe lótt ezt a vad, fúsz, katonás külső alatt rejtőző gyöngéd kedves Flórást s vele együtt imádkoztunk mi is a tábornok örökségéért. Nagy várakozással nézték a második felvonásbeli huszártoborzótánc elé. Rózsa Lili olyan tüzelt, szilajon s oly mesteri táncal járta ele a toborzót, hogy percekig tapsolták utána. Bucsuzása alkalmából mindenesetre konstatajuk, hogy szinpadai jártassága, biztos fölépése, ügyes, eleven játéka és kiváló táncművészete a vidéki színésznők első sorába emelik, kire még nagy jövő vár színészetünkben. Rózsa Lilin kívül, kinek gyönyörű virágkosarat nyújtottak föl az orcheszterből, különösen Kassai Árpádja, Mátrai kacagató rokkant hadnagya, Váradiné pompás vénkisasszony paródiája és Dezséri huszáralakítása tetszett a publikumnak. (b.)

* **Színházi képtelenségek.** E rég nem adott zenés bohóság került színre ma. A darab szubrett énekes szerepét Szabó Mariska, opera szerepét Garzó Adél énekelik. A komédiásokat Kassai, Dezséri, Mészáros, Hunfi és Mátrai játszották. Mátrai ki Mészárossal egy ballet betéttel táncol, a 3-ik felvonásban érdekes Frizzo-paródiát is fog előadni.

* **Viola, az alföldi haramia,** Szigeti József népszínműve vasárnap került színre, a címszerepben Thuryfalvi, Peti cigányt, régi híres szerepét Szentgyörgyi játsza. Tölggyi Margit, Szakács, Dezséri, Mátrai, Kassai, Mészáros lesznek még az előadás főbb szereplői.

* **Leconteur Adrienne-t,** Scribe és Legouve drámáját elevenítik föl a jövő héten. A címszerep Tölggyi Margit alakítja.

Táviratok

— Telefon jelentés. —

A politikai válság.

Budapest, aug. 28. é. 12 ó.

A politikai válság mai főeseménye, hogy ő Felsége — mint befejezett tényként jelentik szeptember hó 3-ikán visszatér Budapestre a döntés megejtése céljából.

Verziók a döntésről.

Erre vonatkozólag különben két verzió kering politikai körökben. Az egyik; ő Felsége Bécsben időzése alatt Budapesten tájékozás történik a követelmények felől. A király visszatérésekor újabb kihallgatásokat eszközöl és akkor meg is biz valakit a kabinetalakítással és be fogja várni Budapesten a kormány megalakítását.

A másik verzió szerint ő Felsége szeptember hó 4-én történendő visszaérkezésekor — minden kihallgatások nélkül — azonnal megbízást ad a kabinetalakításra és nyomban el is utazik a nagygyakorlatra és onnan való visszaérkezésekor tétet magának a kabinetalakításra vonatkozólag jelentést.

Tanácskozások.

Ő felsége Budapesten való tartózkodása alkalmával miedenesetre tanácskoznia fog katonai körökkel is, mert azok véleményének meghallgatása nélkül semmieserre sem várható végleges döntés a katonai reformok ügyében.

Apponyi tanácskozik.

Mindenesetre tehát a magyar államférfiakra már a legközelebbi napokban súlyos feladatok várnak. Apponyi nagyon is számít arra, hogy újra a kihallgatandók közé kerül és ezért élénk tanácskozásokat folytat Khuen-Héderváryval, Goluchowszkyval, Beöthy Akossal, Darányi Ignáccal. Ezekben a megbeszélésekben keresik a kibontakozás útját.

A képviselőház összehívása.

A képviselőház összehívása nem találkozott a függetlenségi párt tagjainak általános tetszésével. Sőt a párt többsége határozottan ellenzi azt, mint ami csupán arra jó, hogy a válságból való kibontakozást komplikálja. Apponyi tegnap latba is vetette minden befolyását, hogy az összehívás kéréséről a függetlenségeket lebeszélje, ami azonban még nem befejezett dolog.

A szabadelvű párt értekezlete.

Nagy konsternációt idézett elő a szabadelvű pártban Sándor Pál indítványa a párt összehívása tárgyában.

A párt végrehajtó bizottsága tegnap ülést is tartott, melyen pirulva és szerényen elhárította magától azt a dicsőséges feladatot, hogy a pártot összehívja; kijelentvén, hogy az a pártvezetőség dolga, ennél fogva Sándor Pál indítványa nem tartozik hozzájuk, az értekezletet nem is hívják össze.

A felrobbantott express vonal.

Bécs, aug. 28. é. 12 ó.

Ma délután érkezett ide az az express-vonat, mely Konstantinápolyból indulva, utközben találkozott a felrobbantott vonattal. Brunner főkalauz elbeszéli, hogy ő Konstantinápolyból egy utassal indult el. Drinápolyban találkozott a szerencsétlenül járt vonattal, melynek kalauzával az állomáson néhány pillanattig beszélgetett is. Tovább menve, 40 perc múlva robbant fel a vonat.

A szerencsétlenségnek 20 halottja közül 14 mohamedán és pedig 7 férfi és 7 nő. Ezenkívül 14 mohamedán sérült meg és pedig 11 nő és 3 férfi.

A vonat robbantása akként történt, hogy a konyhába csempészték a dinamitot és így röptették a vonatot a levegőbe.

A „Párisi Áruház“ égése.

Ujabb tűz a fővárosban.

Budapest, aug. 28. é. 12 ó.

Még mindig nem tudták megállapítani teljes pontossággal, hogy hány áldozatot követelt magának a 24-iki rémes veszedelem.

A vizsgálóbíró ma utasította a házimestert, hogy lakók a pontos névjegyzékét hozzá haladéktalanul terjessze be.

Barabás Géza fővárosi hírlapíró levelet kapott Tokajban lakó anyósától, melyben az közli vele, hogy Ambrózy Dénes ottani lakós Ilona nevű leánya a tűz óta eltűnt.

A leány ugyanis meglátogatta Budapesten egy barátját, ki a leégett áruházban mint pénztárosnő volt alkalmazva. A pénztárosnő, ki azt állítja, hogy a tűz kitörésekor Ambrózy Ilona nála volt — szerencsésen könnyebb égési sebekek megmenekült, de Ambrózy Ilona minden valószínűség szerint ott veszett a tűzben.

Ma délután fél 2 órakor a fővárosban ismét egy nagyobb és veszedelmesebb jellegű tűz volt. A kepesi bazár épületében lévő Hollósy Albert vegyi tisztító intézetében robbanás történt, melyet hatalmas dörgés előzött meg. Utána nagy lángoszlop tört elő a helyiségből. Rettenetes pánik keletkezett erre. A bazárban és a többi üzletekben alkalmazott leányok és férfiak ijedten rohantak az utcára és a lakók otthagyták lakásaikat.

A tűz onnan keletkezett, hogy a tisztító benzínmotor felrobbant és betört a kirakat-üvegtáblákat. Magából a bolthelyiségből három asszonyt mentett ki egy hősies boltiszlaga.

A tűzoltóság elég gyorsan ki vonult és tíz perc alatt lokalizálta a tüzet.

REGÉNY.

Hajótörés után.

— Délamerikai regény. —

Írta: Kreuth W. (35)

Berndorfné büszke volt a művére. — Lásza csak, kedves Berger ur, — szolt győzelemittasan Róberthez, — ez az én művem volt. Ma Wellheim urnak házai, lovai, hajói, birtokai vannak. — És szép felesége — vágott közbe Róbert.

— Igen, szép, derék asszony, az igaz — mondá a tanárné szokott energiájával.

Szegény Wellheim. Róbert maga előtt látta e jókedvű tisztet, amint minden fiatal leánynak és asszonynak a fejét elcsavarni igyekezett. A fiatal és életkedvű csak úgy sugárzott az arcáról. Most pedig? Hej!

Ma néhány gazdag gyarmatos volt az asztalnál. Berndorf asszony ezeknek az új vendégeknek szentelte magát, úgy, hogy Róbert most nem volt udvariasságának kizárólagos célpontja. Tehát foglalkozhatott azzal a csinos leánnyal, aki a társalgásban csaknem snmmi részt sem vett.

Berta kisasszony teljesen ellentéte

volt néjének. Nem szentelte életét, miként az, teljesen a gazdálkodásnak, hanem kiváló előszerzetettel, zenével, művészetekkel foglalkozott.

Képzelték, hogy Bertának ezek eljáratására irányuló igyekezetét környezete nem érlette meg. És épen ezért szívesen társalgott most Róberttel, a ki a világot sokkal jobban ismerte, mint ő és sok dolgot tanácsot, vagy felvilágosítást adhatott.

Berndorfné asszony, miközben vendégeinek érdekes előadást tartott a földspekulációról és a baromtenyésztésről, figyelemmel kísérte azt is, hogy miképpen mulatnak egymással az örvendőbeli jószágigazgatójuk és unokahuga, a gazdag örökösök.

— Kénytelen vagyok őt a helyzetből felvilágosítani, gondolta, az alatt még erős, férfias hangjával az asztalfelelt átszolt: Hogy van Ön megelégedve új major domusával, senor Gonzales? Jól dolgozik az az ember?

A gyarmatos vállalt vonagatta:

— Bizony jobban is lehetne.

— No én remélem, hogy ez a német ur nagyon jó helyettesünk lesz Livia-Barosban. Istennem, mily nehéz manapság egy valóban jó embert találni. Hát ki hitte volna, hogy don José olyan csufosan visszaél bizalmunkkal!

Elesdálkozva pillantott fel Róbert. — Ezt a hangot még nem hallotta párfogónójától. Tehát sértődötten felelt:

— Nyugodt lehet nagyságos asszonyom én becsületes ember vagyok.

— Én nem céloztam arra, — védekezett a hölgy, ellenkezőleg, nekem tetszik az ön nyílt, bátor fellépése. Ha, ha, még most is nevetnem kell, ha eszembe jut, hogy ön akkor a hadseregben...

Róbert nem hagyta, hogy a háziaszony kibeszélje magát. Arca egészen kipirult a szégyentől és a haragtól.

— Én pedig sirhatnék, nagyságos asszonyom efalett az ifjúkori bottásom felett, mely rám nézve a legszerencsétlenebb következményekkel járt. Hogy attól a naptól, mióta a hadsereget, melyet egész lelkemmel szerettem, elhagytam, nem tudok vidám lenni.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. J. Kézdivásárhely. A tudósítást hozzuk. Ezáltal is figyelmébe ajánljuk, hogy Kolozsvárra leendő bejövetelekor szíveskedjék felkeresni szerkesztőségünket.

V. E. Torda. A cikket köszönjük, vasárnapi számunkban közöljük.

K. E. Belsőbátváros. Bocsos levelére holnap válaszulunk küldön. Kérelmét mindenestre a legnagyobb méltánossággal intézzük el.

Felolós szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTÉR*

Főnyeremény 180.000 kor.!

Húzás már okt. 1-én.

4%-os Tiszasze-

gedi nyeremény köl-

csón — megszerezhető leg-

célszerűbben — minden

tul fizetés nélkül — a

hivatalos napi árfolya-

mon letét jegy (nem rész-

let iv!) ellenében, cse-

kély 30 korona foglaló

lefizetése mellett.

A vételár hátralék

megfizetése a vevő által

tetszés szerinti rész-

letekben, a legolcsóbb

kamatlétel alkalmazása

mellett történik.

Alkalom nyílik így mó-

don, bármilyen a buda-

pesti és bécsi tőzsdén

jegyzett sorsjegy játék

jogát olcsón megsze-

rezni és meghatározott

időhöz nem kötött lefi-

zetésekkel eredeti sors-

jegyek birtokába jutni.

A letétjegy átvé-

telétől kezdve minden

nyeremény, kamatozó

sorsjegyeknél a kamat

szevény is kizárólagos-

an a vevőt illeti.

A 3%-os magyar

jelzálog hitelbank nye-

remény kötvényeit így

módon 20 korona foglaló

mellett a hivatalos napi

árfolyamon adjuk.

Az erdélyi bank és takp.

r. t. váltó üzlete.

Figyelem!

Kézimunkákhoz

szükséges hozzávalók úgy mint:

Kimzőselymek,
Fényfonalok,
Függőnycérnák,

Valamint: Gyapot,
Len és Spárgavásznak,
Minták. 2680 1-20

x Iskolai Osztálymunkák x

nagy választékban találhatók:

ÁKONTZ SÁNDOR

Erdélyrészi legújabb kézimunka-,
kötött- és rövidáru raktárában

Kolozsavart, Mátyás király-tér (Városház-sor).

Alapított 1870.

Deutsch József

férfi-ruha áruház Kolozsvárt,
Mátyás király-tér 30. sz. alatt.

Férfi-, fiu- és gyermekruhák a legelőnyösebb árak mellett szerezhetők be!

Cüzifa eladás!

Telef. 267-362

Telef. 267-362

A t. cz. közönséget tiszteltetlennel értesitem, hogy a
közlekedő időnyben úgy, mint az elmúlt években is a
2679 legjobb minőségű 1-15

Válogatott vastag hantott, * * *
Közép vastag hantott, * * *
Teljesen száraz I. oszt. hasáb bükk,
Teljesen száraz I. oszt. gömbölyű,
Teljesen száraz I. osztályu usztatott
Teljesen száraz I. osztályu tölgy és
I. osztályu aprított bükk és hantott

* * * * *

a legjutányosabb árak mellett
árusítani fogok.

Teljes tiszteltetlennel

Stotter Jakab
Ferencz József-út 41.Mérték szerinti megrendelésekre
Segújabb Hazai és Külföldi

2326

Szövekből nagy választék!!

38-51

* Figyelmese és kitűnő munka! *

Ajánlom a nagyérdemű közönség b. figyelmébe újonnan berendezett

mechanikai kerékpár és varrógép

javító műhelyemet

Kolozsvárt, Egyetem-utca 6. sz. a.

Kerékpár 70 fttól 90 fttig. Hozzá tartozó felszerelések: köpeny 4-6 fttig.
Tömölő gumi 2-30-3-50-ig. Minden egyes bicikli alkatrész szintén kap-
ható jutányos áron és kitűnő minőségben. 2534 76-8 HERMANN E.

2 ügynök fix fizetéssel felvételük!

Braun Mihály
hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-u 18.Nagy raktár az
összes hangsze-
rekben.
Nagy
javító-műhely.
Árjegyzék ingyen és
bérmentve.Kolozsvárt, a felső leányiskolához közel
egy intelligens családiskolai leányoknak
teljes ellátást ad.

Bővebbet: Monostori-út 79. sz. a.

Legelőcsőbb bevásárlási forrás!

Réti Sándor férfiruhakereskedőnél

a Tanácsháza alatt.

1 férfi öltöny 4 fttól
1 fiu „ 1 ftt 50 krtól
1 férfi nadrág 1 fttől kezdve

kapható csakis a

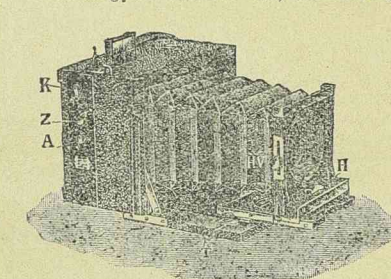
Tanácsháza alatt.

Mátyás király
tér.
Gróf Rhédey
palota.

Schuster Emil

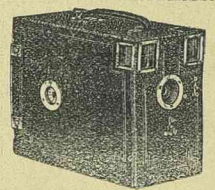
Norinbergi, díszmű, játék, sport, vadászati
és fényképezési kellékek áruházaTelefonszám:
185.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

Az eredeti Gramophon Párisi hangosan beszélő,
Amerikai zenélő- és szavaló-gépeit,
eredeti gyári árakon 105, 150-200 koronáig; ugyancsak az
ezekhez megfelelő

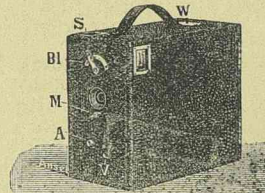
lapokból állandó
nagy raktár magyar,
német, angol, fran-
cia, olasz kiadások-
ban. Gramopho-
nokat megfelelő
referenciák mellett
havi részletör-
lesztés mellett is
árusítok eredeti
gyári árakban.

Fényképezési kellékekben: Kézi,
állványos és Kodak
zsebkamrákból filmek, üveglemezek a
legújabb gyártásból, másolópapírok,
levezetőlapok és vegyszerekből, szöve-
l minden megkívánható kelléket eredeti
gyári árak mellett.

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár L. P. Sauer & Sohn
Suhl. H. Pieper és Neuman Freres bel-
giumi fegyvergyárosok serétes és golyós fegyvereiből bármilyen
Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning
és Bär czéllövő és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltény-
hüvelyek, fújtatók, golyók és serétek, becsavaró- és tisztító kellékek
stb., vadászczipók, csizmák, vadászhajcsinák, kalapok és sapkák.
Vízhatlan loden és teveszörkabetők, felöltők és gallérok, valódi
dániai mosható iramszörkabetők, szörmével bélelt és
béleltetlenül, borsapok és sisakok.

Schuster Emil.

A világ legtekélyesebb
Beszélő gépe!Világhírű Masegni Record Comp.
grammophonjait és fonographjaitcsekély havi részletekre szállítjuk. Havi részlet
4 koronától feljebb. Képes árjegyzék ingyen
és bérmentve. — Erdélyrészi főképviselet: —

„KORVIN MÁTYÁS“

Erdélyi Könyvkereskedő Részvénytársaság
Kolozsváron, Deák Ferenc-utca 21.

Hangszer osztály. — A gépek ugyanott megtekinthetők.

Elsőrangú Könyvnyomda!

Ujság Kiadó-vállalat!

Gombos Ferencz

Lyceum-könyvnyomdája — Kolozsvár,

Egyetem-utca 7-ik szám, róm. kath. Status épület.

Gyorsan, izléssel és a legjutányosabb árban készít el
bármilyen könyvnyomdai munkákat, úgymint: iro-
dalmi műveket, tankönyveket, tudományos
és irodalmi folyóiratokat, napi, heti és
havilapokat, kereskedők és iparo-
sok részére számlákat, körle-
velet, üzletikönyveket és
meghívókat, falra-
gaszokat, stb.

Telefon 204. sz.

Telefon 204. sz.

Minthogy pedig Lyceum-könyv-
nyomdamat magam személyesen
vezetem, a nyomdai munkákat
megrendelő közönség egész biza-
lommal fordulhat nyomdamhoz,
mert úgy a szép és csinos kiállí-
tás, mint az árak tekintetében a
legnagyobb meglepedésre lesz
kiszolgálva. Vidéki megren-
delések a leggyorsabban és
kifogástalanul eszközöltet-
nek. A n. é. közönség nagybecsű
pártfogását és bizalmát továbbra
is kérem teljes tiszteltetlennel o o

Pontos kiszolgálás!

Gombos Ferencz

nyomdatulajdonos, az „Ujság“ kiadótulajdonosa.

Jutányos árak!

Legelőcsőbb politikai napilap
a korán reggel megjelenő

UJSÁG.

Előfizetési ár:
Egy hóra — — 2 korona.